

راه‌ها و چاپارخانه‌های اشکانی و ساسانی

اکرم محمدی

www.ketab.ir

سرشناسه	: محمدی، اکرم، ۱۳۴۹-
عنوان و نام پدیدآور	: راه‌ها و چاپارخانه‌های اشکانی و ساسانی / اکرم محمدی
مشخصات نشر	: اصفهان: نصف جهان، ۱۳۹۹
مشخصات ظاهری	: ۶۸ص.
شابک	: 978-964-805832-1
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: راه‌ها -- ایران -- تاریخ -- پیش از اسلام
موضوع	: Roads -- Iran -- History -- To 633
موضوع	: کاروانسراها -- ایران -- تاریخ
موضوع	: Caravansaries -- Iran -- History
موضوع	: پست و خدمات پستی -- ایران -- تاریخ
موضوع	: Postal service-- Iran--History
موضوع	: ایران -- تاریخ -- هخامنشیان، ۵۵۸ - ۳۳۰ ق م.
موضوع	: Iran -- History -- Achaemenians, 558 - 330 B.C
موضوع	: ایران -- تاریخ -- ساسانیان، ۲۲۶ - ۶۵۱ م.
موضوع	: Iran -- History -- Sassanians, 226 - 651 A.D
رده بندی کنگره	: E ۳۶۵
رده بندی دیویی	: ۳۸۸ / ۱۰۹۵۵
کتابشناسی ملی	: ۶۱۳۲۹۱۳

انتشارات نصف جهان

عنوان: راه‌ها و چاپارخانه‌های اشکانی و ساسانی	حروفچین: انتشارات نصف جهان
نویسنده: اکرم محمدی	چاپ: پارسیان
نوبت چاپ: اول	تعداد صفحات: ۶۸ صفحه
شمارگان: ۵۰۰ نسخه	شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۰۵۸-۳۲-۱
ناظر فنی: علیرضا بیگدلیان	مدیر تولید: اکرم محمدی
سال چاپ: ۱۳۹۹	تلفن: ۰۳۱۳۲۲۳۸۸۶۲
قیمت: ۲۱۰۰۰ تومان	دورنگار: ۰۳۱۳۲۲۳۸۸۶۳
حق چاپ برای انتشارات نصف جهان محفوظ است.	
نشانی: اصفهان، چهارباغ عباسی، مجتمع تجاری چهارباغ، طبقه‌ی اول واحد ۲	

مقدمه

راه‌ها از کهن‌ترین ابتکارات بشر بود که برای حمل و نقل بار و مسافر از آن بهره‌مند می‌شد، از این رو سبب پیشرفت تمدن‌ها از جمله ایران گردیده بود. مادها نخستین ملتی در ایران باستان بودند که راه‌های کاروان رو را برای مردم و کاروانیان احداث کردند. جاده‌ی ابریشم نیز از جمله راه‌های زمینی که تجارت را برای بازرگانان هموارتر ساخته بود. از این جاده برای بازرگان و تجارت تمام شهرهای بین راهی بهره برداری می‌شد.

چاپارخانه‌ها نخستین تأسیساتی بودند که در راه‌های بین شهری جهت آسایش چاپارها در زمان کوروش هخامنشی شکل گرفتند، چاپارها موظف بودند تا در کوتاه‌ترین زمان ممکن اخبار را به پادشاه برسانند. چاپارها وظیفه داشتند تا به حفظ و مرمت راه‌ها، حفاظت از منافع سیاسی و نظامی شاهنشاهی، جلوگیری از تحریک‌های نامطلوب و شورش‌ها، همچنین حفظ امنیت، انتقال اخبار و انجام وظایف اداری در دو طرف آن‌ها محول می‌کرد، پیردازند. راهدارخانه‌ها نیز زیر نظر چاپارخانه‌ها قرار داشتند چاپارها علاوه بر وظیفه‌ی خود در دوره اشکانی و ساسانی به راهبانی و حفاظت از کاروان‌ها می‌پرداختند و در صورت حمله از نزدیک‌ترین پادگان به کمک ایشان می‌شتافتند و راه را برای کاروانیان امن می‌ساختند. این امر به اقتصاد کشور کمک شایانی می‌نمود و سبب شکوفایی و رونق تجارت برای بازرگان ایرانی و خارجی گردیده بود.

این کتاب قسمتی از پایان نامه‌ی کارشناسی ارشد اینجانب با عنوان «تاریخ و وضعیت چاپارخانه‌ها و کاروانسراها از زمان هخامنشیان تا پایان روزگار ساسانیان» و «راهنمایی سرکار خانم دکتر فریناز هوشیار عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی نجف‌آباد تهیه و تدوین گشته است.

فهرست مطالب

	فصل اول: کلیاتی پیرامون جاده و راه
۶	۱-۱- واژه شناسی، اهمیت، پیشینه و دلایل ساخت راه
۶	۱-۱-۱- مفهوم لغوی و اهمیت راه
۷	۱-۱-۲- پیشینه راه
۱۱	۱-۱-۳- دلایل ساخت راه
۱۲	۱-۲- انواع راه
۱۲	۱-۲-۱- راه های زمینی
۱۳	۱-۲-۲- راه های دریایی
۱۳	۱-۳- شیوه و اسباب سفر در ایران باستان
۱۴	۱-۳-۱- شیوه مسافرت
۱۴	۱-۳-۲- وسایل و اسباب سفر
۲۱	۱-۳-۳- قوانین بین جاده‌ای
	فصل دوم: وضعیت ایالات، راه و جاده‌های ایران باستان
۲۳	۱-۲- حدود تقسیمات ایالتی ایران باستان
۲۳	۱-۲-۱- حدود ایالات در دوره دولت ماد
۲۳	۱-۲-۲- حدود ایالات در دوره هخامنشیان
۲۴	۱-۲-۳- حدود ایالات در دوره اشکانیان
۲۴	۱-۲-۴- حدود ایالات در دوره ساسانیان
۲۶	۲-۲- راه‌ها در ایران باستان و جاده ابریشم در دوره اشکانی و ساسانی
۲۶	۱-۲-۲- راه‌های زمینی
۲۶	۲-۲-۲- راه‌های کاروان‌رو در دوره اشکانیان
۲۸	۳-۲-۲- راه‌های کاروان‌رو در دوره ساسانیان

۲۸	۳-۲- راه‌های دریایی در دوران اشکانی و ساسانی
۲۸	۳-۲-۱- راه‌های دریایی دوره اشکانیان
۲۹	۳-۲-۲- راه‌های دریایی دوره ساسانی
۲۹	۴-۲- جاده ابریشم
	فصل سوم: بناهای بین راهی در روزگار اشکانی و ساسانی
۴۳	۳-۱- علل احداث بناهای بین جاده‌ای
۴۴	۳-۲- بناهای بین راهی
۴۴	۳-۲-۱- قله‌های راهداری
۴۴	۳-۲-۲- دسکره
۴۴	۳-۲-۳- میل‌بدها
۴۵	۳-۲-۴- چاپارخانه
۴۶	۳-۳- مکان و موقعیت جغرافیایی چاپارخانه‌ها در ایران باستان
۴۶	۳-۳-۱- مکان و موقعیت جغرافیایی چاپارخانه‌های هخامنشی
۴۷	۳-۱-۳- مکان و موقعیت جغرافیایی پارخاه‌های پارتی
۴۸	۳-۱-۳- مکان و موقعیت جغرافیایی چاپارخانه‌های ساسانی
	فصل چهارم: بررسی وضعیت چاپارخانه‌ها در ایران باستان
۴۹	۴-۱- وظایف چاپارها و چاپارخانه‌ها در دوران ایران باستان
۴۹	۴-۱-۱- وظایف چاپارها و چاپارخانه‌ها در دوره هخامنشی
۵۵	۴-۱-۲- وظایف چاپارها در دوره اشکانی
۵۵	۴-۱-۳- وظایف چاپارها در عهد ساسانی
۵۶	۴-۲- معماری چاپارخانه‌ها و کاروانسراها در ایران باستان
۵۸	۴-۲-۱- معماری چاپارخانه‌ها و کاروانسراهای در دوران اشکانی
۵۹	۴-۲-۲- معماری چاپارخانه‌ها و کاروانسراها در دوران ساسانی
۶۳	کتابنامه